

Flip Blom hecht aan extensief bouwplan en samenwerking

Boer naast machtige burenen

De Haarlemmermeer ligt ingeklemd tussen Schiphol, veiling Aalsmeer en stedelijke gebieden. Zulke machtige burenen, dat heeft invloed op de bedrijfsvoering, zoals een extensief bouwplan met een kwart aardappelen, een project ganzenoverlast en samenwerking met anderen. Flip Blom, akkerbouwer in Hoofddorp, vertelt erover.

Huib Rijk

Huib Rijk bezoekt elke twee maanden een collega-akkerbouwer en praat met hem over zijn bedrijf. Hoe onderneemt deze akkerbouwer? Hoe maakt hij keuzes en waarom juist deze? En hoe zien de toekomstplannen er uit? En hoe gaat de ondernemer om met maatschappelijk thema's als duurzaamheid en social media?

Wat mij opvalt...

'Het is boeiend om de Haarlemmermeer te vergelijken met de Noordoostpolder, waar op een vergelijkbare grondsoort vanuit rationale overwegingen vergaande intensivering van het bouwplan ontstond. In de Haarlemmermeer bleven vanuit rationale overwegingen de bouwplannen eenvoudiger. De logica hiervan is de aanwezigheid van de stad met veel werkgelegenheid van diverse aard. Toch hadden ontwikkelingen ook andersom kunnen zijn. Van oudsher vond groenteproductie dicht bij de stad plaats.'

Huis en schuur van de familie Blom aan de IJweg in Hoofddorp hebben dezelfde bouwstijl als die in de Wieringermeer of de Noordoostpolder. Dat klopt, want ze zijn gebouwd in 1947. De oorspronkelijke gebouwen waren verwoest in het laatste oorlogsjaar. Flip: „Een Engels vliegtuig kwam in problemen en moest ballast kwijt. De afgeworpen bommen kwamen niet in het open veld, maar tegen de boerderij van mijn grootouders. Huis en schuur werden verwoest, waarbij mijn oma overleed. Mijn moeder kwam met bed en al in een sloot terecht. Ze raakte gewond maar herstelde.” Herbouw vond pas twee jaar later plaats. Flip, geboren in 1952, ging in 1974 in maatschap met zijn vader. Acht jaar later ging het bedrijf over op naam van Flip en zijn vrouw José. De Haarlemmermeer, drooggelegd in 1852, kende als een van de eerste moderne polders vooral private grondeigenaren. De grond van de familie Blom is voor een deel in eigendom van havenbaronnen uit Rotterdam. Tot problemen leidt dit niet: de eigenaren conformeren zich aan de geldende pachtnormen.

Extensief

Het bouwplan bestaat uit de helft graan en een kwart aardappelen. Het overige kwart bestaat uit 6,5 hectare bieten – genoeg om het quotum vol te telen – en 3,2 hectare uien. Meer uien zou in het bouwplan wel passen, maar dan zou er onvoldoende opslagruimte zijn. De grondsoort is zavel met een afslibbaarheid van 20 procent en een organischestofgehalte tussen 2 en 2,5 procent. Het is vruchtbare grond: de aardappelen geven opbrengsten van 60 ton, uien en bieten afgelopen jaar respectievelijk 80 en 85 ton. Tarwe geeft op deze grond redelijke opbrengsten met 9 ton, maar voor echte topopbrengsten is zware grond beter. De grond is slempgevoelig, maar is geschikt voor diverse teelten.

Waarom zijn er in de regio niet meer intensieve teelten? Op deze vraag heeft Flip een paar antwoorden. Andere teelten zijn er wel aanwezig in het gebied, bloembollen met name. Maar ook gewassen als conserven en

cichorei heeft hij zelf wel geteeld. Ooit was in de polder een conservenfabriek. Toen die stopte, verdween ook de teelt. Het gebied wordt steeds kleiner – er is nu nog maar 7.200 hectare over – en meer doorsneden door wegen, hoogspanningsmasten en natuurgebied. „Loonwerkers kunnen met oogstmachines niet van de ene kant van de polder naar de andere komen.” De belangrijkste reden voor de eenvoudige bouwplannen is echter een andere. Flip: „Er is hier niet zo de drang om te intensiveren. Midden in de Randstad was en is werk buiten het bedrijf een serieuze optie.”

Machtige burens

Tussen allerlei maatschappelijke burens is er altijd een krachtenveld. Voortdurend moet gelobbyd worden om belangen te behartigen. Flip heeft veel bestuurlijke ervaring. Hij zit in het bestuur van Stivas, de Stichting ter Verbetering van de Agrarische Structuur, die zich onder meer bezighoudt met kavelruil. Voorts maakt hij deel uit van het bestuur van Hoogheemraadschap Rijnland.

Schiphol

Achter de boerderij is de verkeerstoren van de luchthaven te zien. Opstijgende vliegtuigen veroorzaken een beschaafd gebrom, neem ik waar. „Naast een drukke snelweg heb je veel meer lawaai. En dat van vroeg tot laat”, vindt Flip.

De luchthaven beïnvloedt de bedrijfsvoering indirect. Enkele jaren terug is een project gestart om ganzenoverlast te beperken. Het tijdstip van de oogst moet gemeld worden waarna binnen 48 uur alle gewasresten in de grond gewerkt moeten zijn. Het project is succesvol: 75 procent van de telers doet mee en ganzenoverlast voor de vliegtuigen is verminderd. Het persen van het stro kan nu niet meer en aanwending van mest is moeilijk, maar daar staat een behoorlijke vergoeding tegenover: € 850 per hectare. „Een of twee vliegtuigmotoren per jaar kosten meer geld”, aldus Flip, „maar het belangrijkste is natuurlijk de veiligheid.” Hij is tevreden over het project. Het

alternatief was ernstiger geweest. „Dan waren er teeltverboden gekomen. Maar wij zijn niet de oorzaak van de aanwezigheid van ganzen. Wij zaten hier altijd al. En welke teelt kan dan nog wel? Bij bieten en aardappelen zijn er ook oogstresten waar ganzen op af komen.”

Samenwerkingsverband

Sinds twee jaar hebben Flip en twee collega-bedrijven een werktuigencombinatie gestart. Alle trekkers en werktuigen werden getaxeerd en in gezamenlijk bezit genomen. Vervolgens is hier veel van ingeruild voor nieuwe machines. Met een bescheiden investering is er nu een modern machinepark. Onderdeel daarvan is een kunstmeststrooier met weeginstallatie. Voor zichzelf alleen had Flip er de meerwaarde niet voor over gehad. Groot voordeel is de arbeidsbesparing. „Als een machine eenmaal is aangekoppeld, is een extra oppervlakte snel bewerkt.”

Voor Flip en een van de twee collega's is de bedrijfsopvolging nog niet bekend. Zoon Roelof studeert agrotechnologie aan de WUR. De derde collega heeft twee zonen die een baan buitenshuis hebben, maar het daarnaast leuk vinden om geregeld op de boerderij te werken.

Deze constructie geeft veel flexibiliteit. „Afgelopen herfst was het hier langs de kust heel nat. Op een dag moest ik weg vanwege een afspraak. Gelukkig kon een van de zonen van mijn collega een dag vrij krijgen. Daardoor lukte het net om alles op tijd geploegd en ingezaaid te krijgen.” Ook bij de uitvoering van het ganzenproject kwam het goed uit dat er veel arbeid beschikbaar was. In korte tijd was zowel de graanoogst aan kant als stro en gewasresten ingewerkt en groenbemester gezaaid. Daar groeide een perfecte bladrammenas-groenbemester. Flip ziet nog meer voordelen van de werktuigencombinatie. Inbreng van buitenaf voorkomt bedrijfsblindheid. En op termijn is het mogelijk ook de grond in te brengen. Zo ontstaan in de toekomst wellicht mogelijkheden voor een flexibele bedrijfsvoortzetting, waarbij het grondbezit toch niet vervreemd hoeft te worden. ■

Bedrijfsgegevens

Flip (60) en José (54) Blom hebben in Hoofddorp (Haarlemmermeer) een akkerbouwbedrijf van 40 ha, waarvan 20 ha eigendom. Ze verbouwen tarwe, aardappelen, bieten en uien. Flip heeft een werktuigencombinatie met twee collega-bedrijven en is bestuurslid van Hoogheemraadschap Rijnland en van Stivas.

Copyright foto